

Arkitektur

Villaarkitekturen präglades av rationalitet, industriell produktion och ekonomi. Villans inre funktioner avspeglades inte längre i den yttre arkitekturen. Utsmyckningar förekom nästan aldrig. Arkitekternas experimentlusta hämmades ofta av produktionstekniska krav, men nya sätt att forma huskroppar och sätta samman byggnadsvolymer såg ändå dagens ljus. Arkitekterna Carl Nyrén och Ralph Erskine ritade under denna tid nydanande villor.

Under hela 1960-talet var enplanshuset den dominerande hustypen. Villorna byggdes i stor utsträckning källarlösa och i ett plan med flacka sadeltak eller pulpettak. På slutningstomter var det vanligt med våningsplanen förskjutna i höjled, med en halvtrappa mellan de olika planen.

De styckebyggda villorna utformades i början av decenniet, med förskjutna byggnadsdelar, låglutande tak och stora fönsterpartier. De gruppbyggda villorna däremot hade vanligen enkla rektangulära planformer med sadeltak. Fasadbehandling och färgsättning åstadkom den arkitektoniska variationen.

Atriumhus och vinkelhus med låglutande pulpettak var helt nya villatyper som prövades. Atriumhuset bestod av flera smala huskroppar, som byggdes i en kvadrat så att en inre privat gård bildades. Vinkelhuset bestod av två smala huskroppar som sammanfogades i L-form.

Tegel och mexisten var de dominerande fasadmaterialet. Putsen försvann mot decenniets slut nästan helt, medan träfasaderna åter blev allt vanligare. Eternit i olika kulörer och betong prövades också som fasadmateriell i vissa gruppbyggda områden.

En villa hade ofta flera olika fasadmateriell, exempelvis vit mexisten i kombination med trä i kontrasterande svart eller mörkbrun kulör. Ibland var endast gavlarna murade och långsidorna kläddes istället med träpanel. Det var vanligt med fönsterband med träpanel mellan fönstren. Träpanelen var liggande eller stående och målades i relativt starka röda, blå, gröna eller bruna kulörer. Mot decenniets slut var det mycket vanligt att gavelspetsarna utfördes i träpanel, även om resten av gaveln var murad. I gruppbyggda områden färgsattes alla villorna vanligen likadant.

Takutformningen var oftare ett uttryck för ekonomiska överväganden än en önskan att variera formspråket. Även om enkla sadeltak dominerade, så användes flacka pulpettak ofta i den mer modernistiskt inspirerade villaarkitekturen. En mycket tidstypisk detalj är den mörklaserade sargen av liggande fjällpanel, som dolde ett låglutande pulpettak.

Sadeltaken täcktes med tegelpannor eller med röda eller svarta betongpannor. Det tillverkades också nya typer av kantpannor av betong som rationaliserade bort vindskivans täckbräda.

Pulpettaken täcktes med papp. Mot slutet av decenniet visade det sig att de låglutande papptaken inte var särskilt funktionella, eftersom de inte klarade snösmältningen på våren.

Fönstren blev under 1960-talet allt enklare, ofta mer kvadratiska än tidigare. De ospröjsade fönstren målades i vit eller brun kulör.

Ytterdörren var ofta av teak och hade sidoljus. Sinusprofilerad plast blev populärt som materiell i de lätta entrétaken.